Vergi Usul Kanunu Yönünden Enflasyon Muhasebesi ve Uygulamada Karşılaşılacak Özellikli Konular

Ahmet Kartal, YMM

Mazars Vergi Hizmetleri Ortağı

Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği Başkanı

21 Şubat 2024

Sunum İçeriği

1. Hangi seçeneği uygulamalı?
2. Yasal düzenlemeler (Kavramsal Çerçeve)
3. Düzeltme işlemine tabi tutulacak mali tablolar
4. Kapsama giren mükellefler
5. Yüksek enflasyon dönemi (giriş ve çıkış şartları)
6. Enflasyon düzeltmesinde izlenecek adımlar
7. Düzeltme işlemine tabi tutulacak kıymetler
8. Enflasyon düzeltmesinin vergisel etkileri
9. Özellikli ve tartışmalı konular ?
10. Hazırlık sürecinde yapılması gerekenler
11. Muhasebe kayıtları ve örnek uygulamalar
12. Soru – Cevap bölümü

Hangi Seçeneği Uygulamalı ?

Bazı firmalar için çok faydalı ancak bir o kadar da karışık bir düzenlemeyle karşı karşıya bulunuyoruz.

Düzenleme - 1 :

VUK Geçici Madde-31
Yeniden Değerleme
(% 5 ve 2 Vergili)

- 2005…2018/Nisan
- 2005…2021/Mayıs

Düzenleme - 2:

VUK Mük. Madde-298
Enflasyon Düzeltmesi
ve Yeniden Değerleme
(Vergisiz)

- 01.01.2022-
….30.09.2023

Düzenleme - 3:

VUK Geçici Madde-32
Yeniden Değerleme

(% 2 Vergili)

- 2005…2021-
2022/Aralık

Düzenleme - 4 :

VUK Geçici Madde-33

Enflasyon Düzeltmesi

(Vergili - Vergisiz)

- 31.12.2023, 2024,
2025, 2026…?

Yasal Düzenlemeler

1) 5024 SK – 30.12.2003 RG

İkili bir yaklaşım getiriyor

a) 31.12.2003 tarihli mali tabloların düzeltilmesi (VUK Geçici Madde-25)

b) Süreklilik arz eden düzeltme işlemi (VUK mükerrer madde -298 Enflasyon düzeltmesi ve yeniden değerleme oranı)

2) VUKGT Sıra No:328 - 28.02.2004 RG

VUK Geçici madde 25 uyarınca 2003 tarihli mali tablolar için yapılacak düzeltme işlemlerini düzenlemiştir.

3) Vergi Usul Kanunu Sirkülerleri (02.01.2004 - 17.10.2005)

Enflasyon düzeltme uygulaması 2-3-4-6-8-9-10-11-13-17-18-19-21

4) VUKGT Sıra No:333 - 28.04.2004 RG

5) 12 Sıra no.lu muhasebe sistemi uygulama genel tebliği – 05.05.2004 RG

6) 5228 SK - 31.07.2004 RG (9 ve 11. maddesi)

7) VUKGT Sıra No: 337 – 13.08.2004 RG

2003 yılı mali tablolar için ilave açıklama

8) VUKGT Sıra No: 338 - 13.08.2004 RG

VUK mükerrer madde - 298 uyarınca **2004 tarihinden itibaren** süreklilik arz edecek mali tablolar için yapılacak düzeltme işlemlerini düzenlemiştir.

9) VUKGT Sıra No : 345 – 28.02.2005 RG

Finansal kiralama işlemlerinde enflasyon düzeltmesi

10) VUKGT Sıra No: 348 – 12.05.2005 RG

2004 yılı mali tablolar için ilave açıklama

11) VUKGT 500 – 06.07.2018 RG (Geçici mad - 31)

12) 7338 SK - 26.10.2021 RG

Enflasyon düzeltme koşullarının oluşmadığı dönemlerde yeniden değerleme imkanı

13) VUKGT Taslağı – 06.01.2022 tarihinde idarenin internet sitesinde yayınlandı

14) 7352 SK – 29.01.2022 RG – Geçici Madde – 33

- Enflasyon düzeltmesini 31.12.2023 tarihine kadar erteleyen düzenleme.
- Geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2021 ve 2022 hesap dönemleri ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaz.
- 31.12.2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulur.
- Yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar/zarar farkı geçmiş yıllar kar/zararı hesabında gösterilir.
- Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl karı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.
- Altın ve gümüş alım satımı ile iştigal eden işletmeler hariç.

15) VUKGT 537 – 14.05.2022 RG (Geçici mad - 32)

16) 7491 SK – 27.12.2023 RG (Banka ve finans kurumlarına yeni düzenleme)

17) VUKGT Sıra No : 555 – 30.12.2023 RG

18) Anayasa Mahkemesi Kararı – 16.01.2024

- Geçici Madde 33 teki 2021 ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır

19) VUK-165/2024-3/Enflasyon Düzeltmesi Uygulamas-15 20.02.2024

Yasal Dayanak

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği – Sıra No: 555

- 30.12.2023 tarihinde Resmi Gazete de yayımlandı

Vergi Usul Kanunu'nun Geçici 33. Maddesi

- 2021 ve 2022 hesap dönemleri ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacak.
- 16.01.2024 tarihli RG de yayımlanan AYM göre ….2021 ibaresinin anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline oybirliği ile karar verildi. Gerekçesi; vergiyi doğuran olay gerçekleştikten sonra 29.01.2022 tarihli 7352 sayılı kanuni düzenleme hukuk kurallarının geriye yürütülmesi sonucunu doğurmuştur.
- 31.12.2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak.
- Bankacılık ve finans sektörü tarafından 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar/zarar farkı kazancın tespitinde dikkate alınmaz. (27.12.2023 7491 sk)
- VUK-165 / 2024-3 Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması – 15 (20.02.2024 tarihinde yayımlandı)

Enflasyon Düzeltmesinin Anlamı (Düzeltmeye Tabi Mali Tablolar)

Paranın satın alma gücündeki değişmeler nedeniyle gerçek durumu ifade edemeyen mali tabloların, gerçek durumu ifade eder hale gelmesini sağlamak üzere düzeltme işlemine tabi tutulmasıdır.

Enflasyon düzeltmesinin amacı, mali tabloların ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanmasıdır.

Düzeltme işlemine tabi tutulacak mali tablolar :

- TMS-29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama
- BOBİ FRS Bölüm-25 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama

Yüksek enflasyonlu ekonomilerde Finansal Raporlama Hakkında Uygulama Rehberi yayımlandı. (KGK – 24.11.2023)

Mali tablo'lardan **sadece bilanço** enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak. (MB bu konuda yetkilidir)

Düzeltme şartlarının devam etmesi halinde izleyen geçici vergi dönem sonu bilançoları da düzeltme işlemine tabi tutulacaktır.

Enflasyon Düzeltmesi Yapabilecek Olanlar

- Enflasyon düzeltmesi, kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından yapılır; (bankacılık ve finans sektörü dahil)
  - Kollektif, adi komandit ve adi şirketler,
  - İş ortaklıkları,
  - İktisadi Devlet Teşekkülleri,
  - Kamu iktisadi kuruluşları ile bunların bünyesindeki işletmeler ve imtiyazlı işletmeler,
  - İktisadi kamu müesseseleri, dernek ve vakıflara bağlı iktisadi işletmeler
  - Kazançlarının tamamı GV veya KV'den istisna olan, mükellefler de enflasyon düzeltmesi yapmak zorundadır. Kısmi istisna varsa bir makul bir dağıtım anahtarının kullanılması gerekmektedir.
- Kazançlarını işletme hesabı esasına (zirai işletme hesabı dahil) göre tespit eden mükellefler ile serbest meslek kazanç defteri tutan serbest meslek erbabı mükellefler enflasyon düzeltmesi yapamazlar. Ancak, bunlar, sadece, amortismana tabi iktisadi kıymetlerini düzeltilmiş tutarları üzerinden amortismana tabi tutabilirler.

Enflasyon Düzeltmesi Yapamayacak Olanlar

1. Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen mükellefler.

2. Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen, ancak Türk para birimiyle kayıt yapmaya dönen mükelleflerden, Türk para birimiyle kayıt yapmaya başlanılan yıldan itibaren üç yıl geçmemiş olanlar.

3. Türkiye'de kurulu ve kazançları Kurumlar Vergisi'nden istisna edilen fonların, 2023 ve izleyen dönemlerdeki mali tabloları. (KVK Md.5/1-d)

4. Kurumlar Vergisinden muaf olan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapmaları ihtiyaridir.

Enflasyon Düzeltmesinin Şartları

1. Endeksteki artışın içinde bulunulan dönem dahil son 36 aylık dönemi %100'den ve

2. İçinde bulunulan hesap döneminde, son 12 ayda %10'dan fazla olması halinde yürürlüğe girer.

- Her iki şartın aynı anda birlikte gerçekleşmemesi halinde sona erer.
- Şartlardan sadece birinin gerçekleşmemesi halinde devam eder.
- Geçici vergi dönemlerinde üçer aylık dönemlerin son ayı dahil önceki 36 ay ve içinde bulunulan hesap dönemi yerine son 12 ay dikkate alınır.
- Cumhurbaşkanı'nın oranları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.
- Seçimlik hak değildir – zorunludur
- Yİ-ÜFE endeksi kullanılır

7 Adımda Bilançonun Enflasyon Düzeltmesi

1. Adım
Bilançoda yer alan kıymetlerden hangilerinin parasal olmayan kıymet olduğu tespit edilir.

2. Adım :
Parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarları bulunur.

3. Adım :
VUK'nun geçici 31-32'inci veya Mük.Md.298/Ç maddeleri kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulmuş iktisadi kıymetler için, yeniden değerleme sonrası değerler dikkate alınır.

4. Adım :
Düzeltmeye esas tarih tespit edilerek uygulanacak düzeltme katsayısı belirlenir.

5. Adım :
Düzeltme katsayısı ile düzeltmeye esas değer çarpılmak suretiyle parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmiş tutarları bulunur.

6. Adım :
Düzeltme farklarının tespit edilmesi ve yapılacak muhasebe kayıtları (Enflasyon Farkı Hesabı – Enflasyon Düzeltme Hesabı). Alacak veya borç kalanı geçmiş yıllar kar/zarar hesabına devredilerek kapatılır.

7. Adım :
Son adım bilançonun düzeltilmiş yeni değerleriyle ifade edilmesidir.
- Parasal olmayan kıymetler – düzeltilmiş değerleriyle,
- Parasal kıymetler ise – düzeltmeye tabi tutulmaksızın

Parasal ve Parasal Olmayan Kıymetler

Parasal Kıymetler (DÜZELTİLMEZ)	Parasal Olmayan Kıymetler (DÜZELTİLİR)
Ulusal para değerindeki değişmeler karşısında nominal değerleri aynı kalan ancak satın alma güçleri fiyat hareketlerine göre ters yönde değişen kıymetler.	Ulusal para değerindeki değişmelere rağmen satın alma güçleri değişmeyen kıymetler.

BİLANÇO

Aktif	Pasif
Parasal Varlıklar	Parasal Kaynaklar
Parasal Olmayan Varlıklar	Parasal Olmayan Kaynaklar

Parasal Aktif ve Pasif Kalemler (Düzeltmeye Tabi Değil)

- Hazır değerler (TL Hesapları)
- Özel-kamu kesimi tahvil senet ve bonoları
- M.K. Değer düşüklüğü karşılığı
- Ticari ve diğer ticari alacaklar
- Diğer dönen varlıklar
- Bağlı menkul kıymetler (tahvil ve benzerleri)
- Peşin ödenen vergiler ve fonlar
- Finansal borçlar
- Ticari borçlar
- Diğer borçlar
- Borç ve gider karşılıkları
- Verilen veya alınan avansların durumu?
- Sermaye avansları?
- Listelerde yer almayan iktisadi kıymetler mahiyet itibarıyla listelerdeki kendilerine en yakın iktisadi kıymet gibi işleme tabi tutulurlar

Parasal Olmayan Aktif ve Pasif Kalemler (Düzeltmeye Tabi)

- Hisse Senetleri (borsada işlem gören - görmeyenler)
- Stoklar
- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri
- Gelecek aylara/yıllara ait giderler
- Mali duran varlıklar
- Maddi duran varlıklar
- Maddi olmayan duran varlıklar (FK dahil ?)
- Özel tükenmeye tabi varlıklar
- Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri
- Ödenmiş sermaye
- Sermaye tamamlama fonu
- Hisse senedi ihraç primi
- Hisse senedi iptal karları
- Yasal yedekler
- Diğer kar yedekleri-G.Yıllar Karları/Zararları
- Diğer Tüm Öz Sermaye kalemleri ?

Düzeltme İşleminde Endeksleme İçin Aşağıdaki Tarihler Esas Alınır

- Alış bedeli ile değerlenen menkul kıymetlerle mali duran varlıklar için; **satın alma tarihi.**
- Stoklar, yıllara sari inşaat ve onarım işleri ve hak edişleri, gelecek aylara ve yıllara ait giderler, maddi duran varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar, özel tükenmeye tabi varlıklar, haklar ve şerefiyeler için; **deftere kayıt tarihi.** (bunlara mahsuben verilen/alınan parasal olmayan avanslar, ödeme veya tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir)
- Parasal olmayan alınan depozito ve teminatlar ile avanslar, nakit olarak ödenmiş sermaye, hisse senetleri ihraç primleri, hisse senedi iptal karları için; **tahsil tarihi.**
- Parasal olmayan verilen depozito ve teminatlar ile avanslar için; **ödeme tarihi.**

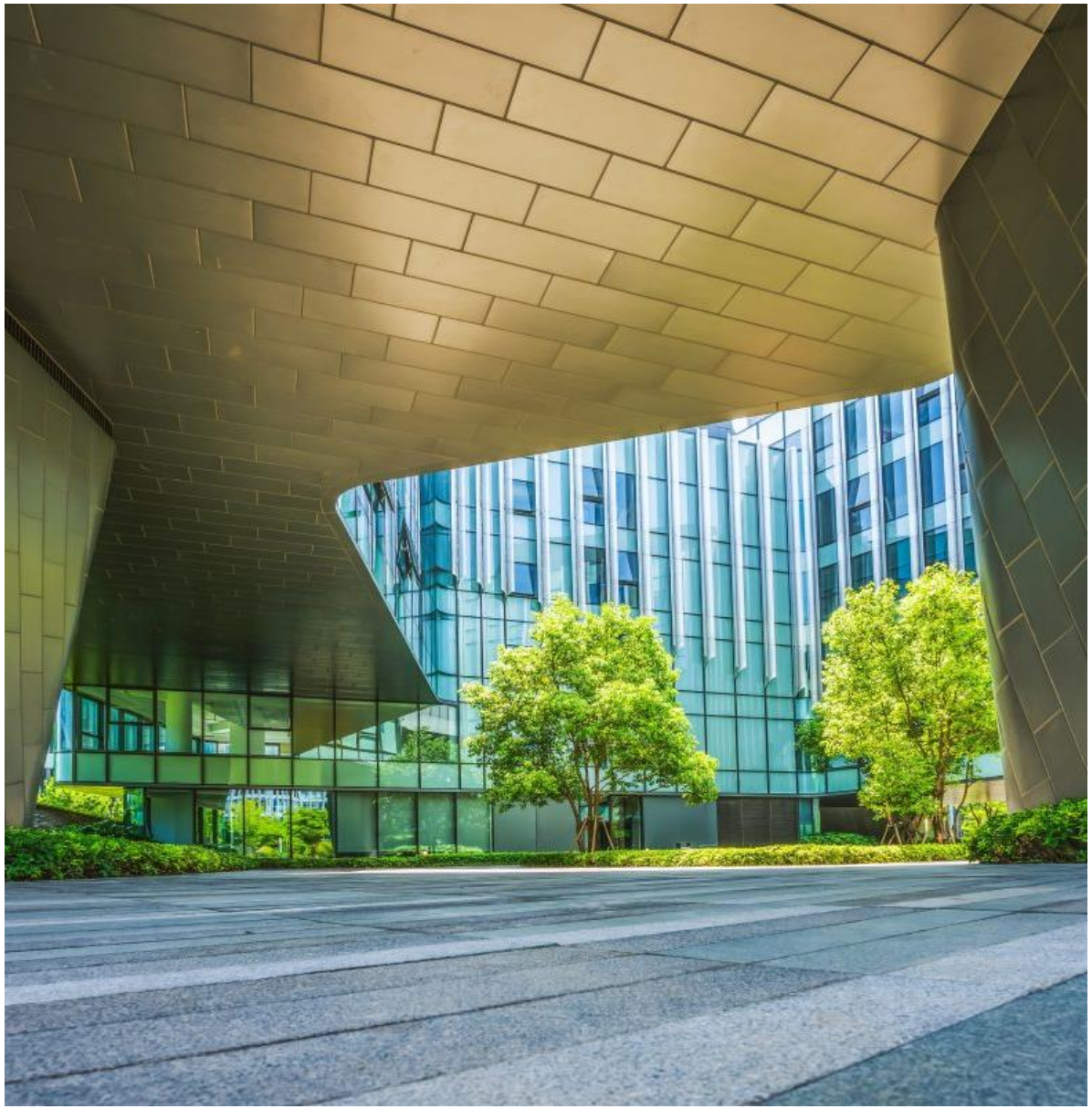

Düzeltme İşleminde Endeksleme İçin Aşağıdaki Tarihler Esas Alınır

- Ayni sermaye olarak konulan kıymetler için; **mülkiyetin intikal ettiği tarih.**
- Kar yedekleri, geçmiş yıl karları ve net dönem karının sermayeye ilave edilmesi dolayısıyla artırılan sermaye için; **tescil tarihi.**
- Nakdi sermaye karşılığı alınan hisse senetleri için; **ödeme tarihi.**
- Ayni sermaye karşılığı alınan hisse senetleri için; sermaye olarak konulan kıymetlerin **mülkiyetin intikal ettiği tarih.**
- Temettü karşılığı alınan hisse senetleri için; iştirak edilen şirket sermayesinin **tescil tarihi.**
- Parasal olmayan karşılıklar için; ilgili olduğu kıymetin **düzeltmeye esas tarihi. ?** (Şüpheli Alacak Karşılığı, Kıdem Tazminatı Karşılığı, Garanti Gider Karşılığı, **Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı** gibi…)

Reel Olmayan Finansman Maliyeti (ROFM)

- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço üzerinde yapılacak düzeltme işleminde; bilançoda yer alan bazı parasal olmayan varlıkların içerisinde bulunan ROFM, ilgili varlığın maliyet veya alış bedelinden düşülmesi sonucu bulunacak tutar düzeltmeye esas alınır. (VUK açısından maliyete ilave edilen faiz ve kur farkları)
- ROFM ihtiva edebilecek parasal olmayan varlıklar aşağıda gösterilmistir.

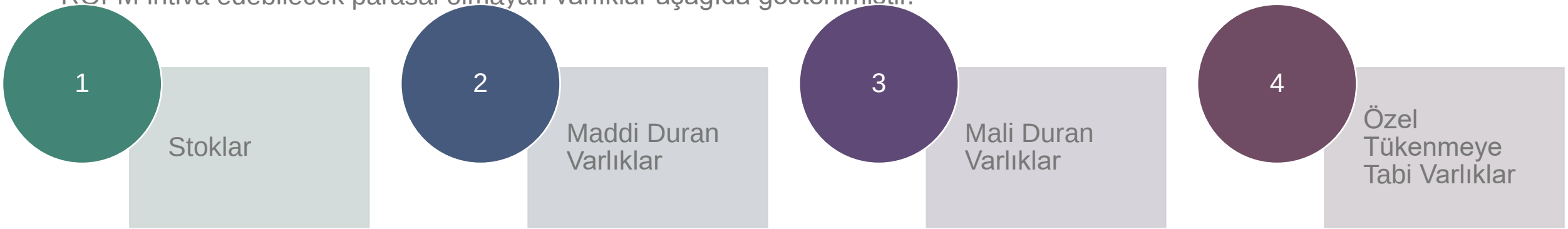

Amaç: Borcun ödenmesinde enflasyon nedeniyle uğranılacak kayıp tutarı da faiz içerisinde yer aldığından, ödenen faiz içerisindeki anaparaya ait enflasyon kaybının **(reel olmayan faiz)** ayrıştırılmasından sonra kalan kısmın **(reel faiz)** enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmasını sağlamaktır.

Belgelerde ayrıca gösterilen vade farkları ile gösterilmeyen (gömülü) vade farkları da kapsam dahilindedir ?

- ROFM İhtiva Edebilen İktisadi Kıymetler (EK 3)
- Maddi Olmayan Duran Varlıklar, ROFM hesaplanacaklar içinde sayılmamıştır ?

Reel Olmayan Finansman Maliyeti

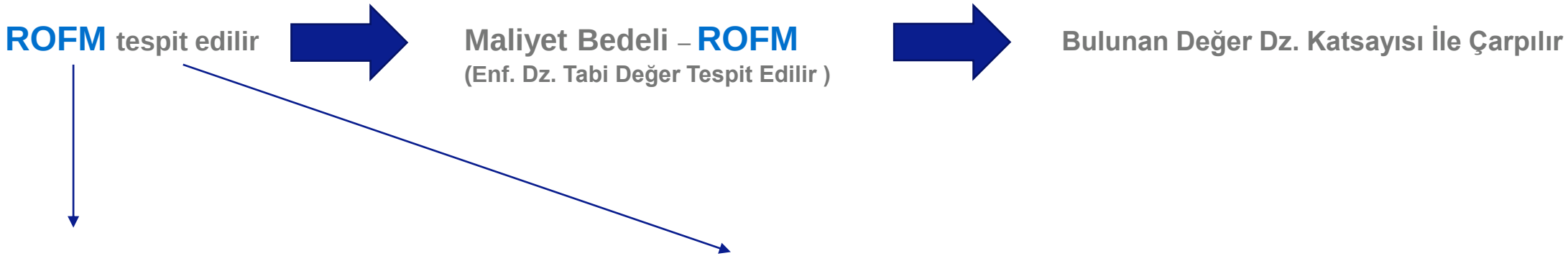

1. Yöntem: Borç Tutarının Esas Alınması

ROFM; her türlü borçlanmada, borç tutarlarına borcun kullanıldığı döneme ait Yİ-ÜFE artış oranının uygulanması suretiyle hesaplanır.

Yabancı para üzerinden borçlanmalarda borcun kullanıldığı döneme ait Yİ-ÜFE artış oranı, borcun alındığı tarihteki Türk Lirası karşılıklarına uygulanır.

2. Yöntem: Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması

ROFM; toplam finansman maliyetlerine, ilgili döneme ait Yİ-ÜFE artış oranının hesap dönemine ait ortalama ticari kredi faiz oranına bölünmesi sonucunda belirlenen oranlar uygulanmak suretiyle bulunan tutarın, maliyet veya alış bedelinden düşülmesi suretiyle hesaplanır.

2023 Yılı için = (2.915,02-2.021,19)/2.021,19
= 0,44223 / 0,1535 = 2,88098

2023 yılında yukarıda yer alan iki yöntemden biri serbestçe seçilerek hesaplanabilir.
2024 yılında yöntem 2 nin seçilmesi durumunda 3 yıl uygulanmak zorunda.
Ortalama ticari kredi faiz oranı olarak, hesap döneminin ilk ayına tekabül eden oran kullanılacaktır.

Reel Olmayan Finansman Maliyeti Özellikli Durumlar

- "Yeniden Değerlemeye Tabi Tutulmuş " iktisadi kıymetler için düzeltmede dikkate alınacak tarih, en son yapılan yeniden değerleme sonrası değerdir. Düzeltmeye esas değer olan yeniden değerleme sonrası değerler için ROFM hesabı yapılmaz.
- Normal koşullar altında, formüldeki oranın (0) ile (1) arasında gerçekleşmesi gerekir.
- Oranın 1 den büyük çıkması durumunda, oran 1 olarak dikkate alınacak ve toplam finansman maliyetinin tamamının reel olmadığı kabul edilecektir.(2023 = 2,88098)
  Dolayısı ile düzeltmeye tabi değerde finansman maliyeti dikkate alınmayacak.
- Oranın negatif çıkması durumunda, finansman maliyetinin tamamının reel olduğu kabul edilecektir.
- Kredilerle ilgili (vergi ve harçlar gibi) bazı finansman giderleri, kullanılan yabancı kaynağın kullanım süresine bağlı olarak oluşmadığından enflasyon unsuru içermez. Bu nedenle enflasyon düzeltmesi uygulamasında bu giderler reel olarak kabul edilir ve bunlar için ayrıca ROFM ayrıştırması yapılmaz.
- Toplulaştırılmış yöntem (stoklar) kullanıldıysa ROFM düşülmesi ihtiyaridir.
- Kapsama girmeyen kıymetler için hesaplanmaz.

2023 Hesap Dönemi Sonunda ATİK'lere Ait Maliyet Bedelinden Düşülen ROFM

Hesap dönemi sonuna ait bilançoya ait düzeltme ile sınırlı olmak üzere, amortisman süresi bitmemiş olan kıymetlere ilişkin maliyet veya alış bedelinden düşülen reel olmayan finansman maliyetinden amortisman ayrılmamış tutar, 2024 ve sonraki hesap dönemlerinde 5 yılda ve eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir. (Beyanname üzerinde indirim şeklinde)

01.01.2024 tarihinden sonra satış olması halinde itfa olmayan kısmın tamamı gider olarak dikkate alınacak.

2024 ve takip eden yıllarda da ROFM hesaplanacak, ancak amortisman ayrılmamış kısmı beyanname üzerinde indirim olarak dikkate alınmayacak.

Uygulanacak Düzeltme Katsayıları

Parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarının düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle mali tablonun ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanmasıdır.

$$\text{Düzeltme Katsayısı} = \frac{\text{Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yİ-ÜFE}}{\text{Düzeltmeye Esas Alınan Tarihi İçeren Aya İlişkin Yİ-ÜFE}}$$

Düzeltilmiş Tutar = Düzeltilecek Tutar * Düzeltme Katsayısı

Bilançoya ilişkin düzeltme işlemi, Türkiye geneli için hesaplanan Yİ-ÜFE göz önünde bulundurularak saptanan ve tebliğ ekinde gösterilen düzeltme katsayıları kullanılarak yapılır.

Düzeltme işleminde esas alınabilecek en eski "Düzeltmeye Esas Tarih" 31.12.2004 (en son enflasyon düzeltmesine tabi tutulan bilanço) veya 2005 tarihinden itibaren başlar.
Yeniden değerlemeye tabi tutulmuş iktisadi kıymetler için düzeltmeye esas tarih olarak; -Md.31 kapsamında olanlar için, aktife kayıtlı olma şartının arandığı tarihten önceki ayın son gününün, (Nisan 2018 veya Mayıs 2021)
Geçici Md.32 ve/veya Mükerrer Md.298/Ç kapsamında olanlar için, yeniden değerlemenin ilgili olduğu dönemin son günü dikkate alınacaktır. (31.12.2021, 31.12.2022 veya 30.03/06/09.2023)

18

Taşıma Katsayısı (2024 ve sonrasında kullanılacak)

$$\text{Taşıma Katsayısı} = \frac{\text{Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yİ-ÜFE}}{\text{Bir Önceki Dönemin Sonundaki Yİ-ÜFE}}$$

Enflasyon düzeltmesi uygulanan bir dönemi müteakiben enflasyon düzeltmesi yapılıyorsa parasal olmayan kıymetler için düzeltme katsayısı yerine taşıma katsayısı kullanılır.

Düzeltmeye esas tarih, düzeltme yapılmış bir tarihten sonra gelmektedir. Bu nedenle yeniden düzeltmeye esas tarihe kadar inerek düzeltme katsayısını bulmaya gerek yoktur.

Yabancı Para İle İşlem Gören Hesaplar

Türk lirası cinsinden avanslar temel prensip olarak parasal bir mahiyet taşımaktadır. Ancak ilgili olduğu kıymete bağlı olarak parasal olmayan kıymet de olabilmektedir. Bu kapsamda, belli mal veya hizmetin miktarına endekslenen avansların parasal olmayan nitelikte olduğu kabul edilecek ve düzeltilecektir.

Avans kapatıldığında oluşan gelir/giderler 2023 hesap döneminden kaynaklanıyorsa beyannamede diğer indirimler/ malın maliyetine ilaveler kısmında gösterilecektir.

Mükellefler yabancı para üzerinden yapmış oldukları işlemlerini VUK'un mevcut hükümleri doğrultusunda değerlemeye (döviz alış kuru ile) devam edecekler, bunlar için ayrıca düzeltme yapılmayacak. Dolayısıyla tüm yabancı paralar, parasal kıymet olarak dikkate alınacak.

MALİYE İDARESİ YETKİSİNİ KULLANARAK:

İşletmelerin aktifinde bulunan yabancı para cinsinden aşağıdaki parasal olmayan varlıklar için ayrıca bir düzeltme katsayısı uygulanmayacak, düzeltme tarihindeki döviz alış kuru ile düzeltilecektir.

- Hisse Senetleri (yurtdışı ?)
- Bağlı Menkul Kıymetler, İştirakler, Bağlı Ortaklıklar (yurtdışı ?)
- Verilen avanslar
- Alınan avanslar

Toplulaştırılmış Yöntemler

Basit Ortalama Yöntemi

Stok Devir Hızı Yöntemi

Hareketli Ağırlıklı Ortalama Yöntemi (2024 ten itibaren)

- Toplulaştırılmış yöntemler sadece stoklarla sınırlıdır.
- Toplulaştırılmış yöntemlerde ROFM'nin düşülmesi ihtiyaridir.
- Toplulaştırılmış yöntemlerde her bir mal grubunda ve mümkün olduğunca inilebilen alt ayrıma kadar inilmesi esastır.
- Ağırlıklı Hareketli Ortalama Yöntemi kebir bazında uygulanabilir. (3 yıl kullanmak şartıyla)
- Enflasyon düzeltme şartlarına bağlı olarak 2024 ve sonraki hesap dönemlerinde yapılacak düzeltme işlemlerinde stok devir hızı yöntemi yerine hareketli ağırlıklı ortalama yöntemi kullanılır.
- 2024 hesap dönemi ilk geçici vergi dönemi itibarıyla yapılan toplulaştırılmış yöntem tercihi sonraki dönemlerde değiştirilemez.

Toplulaştırılmış Yöntemlere Göre Düzeltme Katsayıları

Stoklar için temel prensip **'' gerçek yöntemin ''** uygulanmasıdır.

Stoklar, defterlere kayıt tarihlerine göre bulunan düzeltmeye esas tutar ile düzeltme katsayısının çarpılması suretiyle enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır. Mümkün olduğunca alt ayrıma gidilmesi gerekmektedir. Yarı mamul ve mamulün düzeltilmesinde; ilk madde malzeme, işçilik, genel üretim gibi unsurların deftere kayıt tarihleri esas alınacaktır. (710-720-730 Hs.)

31.12.2023 te uygulanabilecek toplulaştırılmış yöntemler;

- Basit Ortalama Yöntemi
- Stok Devir Hızı Yöntemi (sadece 2023)

01.01.2024 ve izleyen dönemlerde uygulanabilecek toplulaştırılmış yöntemler;

- Basit Ortalama Yöntemi
- Ağırlıklı Hareketli Ortalama Yöntemi (2024 ve sonrası)

2023'te gerçek yöntem veya toplulaştırılmış yöntem seçimi serbest. (kebir bazında ve alt hesap bazında)

2024'te önceki yıldan bağımsız yine yöntem seçimi serbest, ancak seçilen toplulaştırılmış yöntem geçici vergi dönemleri dahil **üçüncü hesap döneminin sonuna kadar** (bu dönem dahil) değiştirilemez**.**

Toplulaştırılmış Yöntemlere Göre Düzeltme Katsayıları

1) Basit Ortalama Yöntemi

- Stokların düzeltmede esas alınacak tarihlere bağlı kalınmaksızın dönem ortalama düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle düzeltmeye tabi tutulmasını ifade eder.
- Ortalama stokta kalma süresi 2 ayın altında olan stoklar için bu yöntemin uygulanması önerilmektedir.

$$\textbf{Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı} = \frac{\text{Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ_ÜFE}}{\left[\text{Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ_ÜFE} + \text{Bilanço günü itibarıyla bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki Yİ_ÜFE}\right] / 2}$$

Toplulaştırılmış Yöntemlere Göre Düzeltme Katsayıları

2) Stok Devir Hızı Yöntemi

- Stokların düzeltmede esas alınacak tarihlere bağlı kalınmaksızın stok devir hızına göre bulunan düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle düzeltmeye tabi tutulmasını ifade eder.
- Bu yöntemi seçen mükelleflerin bu yöntemi sağlıklı olarak uygulayabilmeleri için stok devir hızlarının yüksek olması ve stok hızlarını doğru olarak tespit etmeleri gerekmektedir ?
- Buna rağmen düzeltme sonrasında bulunan rakamın iktisadi ve teknik icaplara uygun olmayacak ? şekilde orantısız çıkması durumunda basit ortalama yönteminin tercih edilmesi uygun olacaktır. İşlem aşamaları;
- Öncelikle Stok Devir Hızı (SDH) bulunur.

$$SDH = \frac{\text{Dönem içinde SMM}}{\text{(DBS Tutarı + DSS Tutarı) / 2}}$$

- Ortalama stokta kalma süresi bulunur. (OSKS = 365 / SDH)
- Düzeltmeye esas ay bulunur.
- Düzeltme katsayısı hesaplanır. (Bilanço ayı Yİ_ÜFE / Düzeltmeye esas ay Yİ_ÜFE)
- 31.12.2023 tarihli bilançoda görünen stokların düzeltilmiş tutarları bulunur. (Düzeltmeye esas tutar * Düzeltme katsayısı)

Toplulaştırılmış Yöntemlere Göre Düzeltme Katsayıları

3) Hareketli Ağırlıklı Ortalama Yöntemi (2024 yılında SDH Yöntemi Yerine Kullanılacak)

- Düzeltme katsayısı, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş dönem başı stokun ilgili dönemin sonuna taşınmış değeri ile dönem içi alış ve giderlerin enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş değerleri toplamının, dönem başı stok ile dönem içi alış ve giderlerin enflasyon düzeltmesine esas alınacak tutarlarının toplamına bölünmesi ile hesaplanır. Düzeltmeye esas tutar olarak da dönem sonu stokun enflasyon düzeltmesine esas alınacak tutarı alınır.
- Bu hesaplamada amortisman ve reel finansman giderleri, endekslenmeden dikkate alınır.

$$\text{Hareketli Ağırlıklı Ortalama Düzeltme Katsayısı} = \frac{\text{Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Dönem Başı Stoğun İlgili Dönemin Sonuna Taşınmış Değeri} + \text{Dönem İçi Alış ve Giderlerin Enflasyon Düzeltmesine Tabi Tutulmuş Değerleri}}{\text{Dönem Başı Stok} + \text{Dönem İçi Alış ve Giderler}}$$

- Stokların düzeltilmesinde mümkün olduğunca alt ayrıma giderek düzeltme işleminin gerçekleştirilmesi esastır.
- Ancak HAODK kullanarak düzeltme işlemini gerçekleştirecek olan mükellefler, diledikleri takdirde defteri kebir hesabı bazında da anılan düzeltme işlemini gerçekleştirebilirler.
- Defteri kebir bazında düzeltme yapmayı tercih edenler, seçtikleri bu yöntemden 3 yıl boyunca dönemezler.

Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşleri-1

- Birden fazla takvim yılına sirayet eden yıllara sari inşaat ve onarma işlerinde kar veya zarar işin bittiği yıl kati olarak tespit edilir.
- Maliyet ve hak edişler deftere kayıt tarihi esas alınarak düzeltme işlemine tabi tutulacak.
- Mahsuben verilen veya alınan parasal olmayan avanslar, ödeme veya tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir.
- 698 no.lu Enflasyon Düzeltme Hesabı yerine 697 no.lu Yıllara Sari İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı kullanılır, iş bitiminde bu hesap Kar/Zarar Hesabına intikal ettirilir. (170…178, 350…358, 697 Hs… 740 Hs.)
- 2023 hesap dönemi sonuna kadar geçen süreye isabet eden kazanç düzeltme öncesi hükümlere, sonraki dönemlere isabet eden kazanç ise düzeltilmiş değerlere göre tespit edilecek ve bunların toplanması suretiyle oluşan kazanç tutarı beyan edilecektir.
- ROFM hesaplanmaz
- Yabancı para üzerinden yapılan işlemler VUK hükümleri doğrultusunda değerlenmeye devam edecek, bunlar için ayrıca düzeltme yapılmayacak.

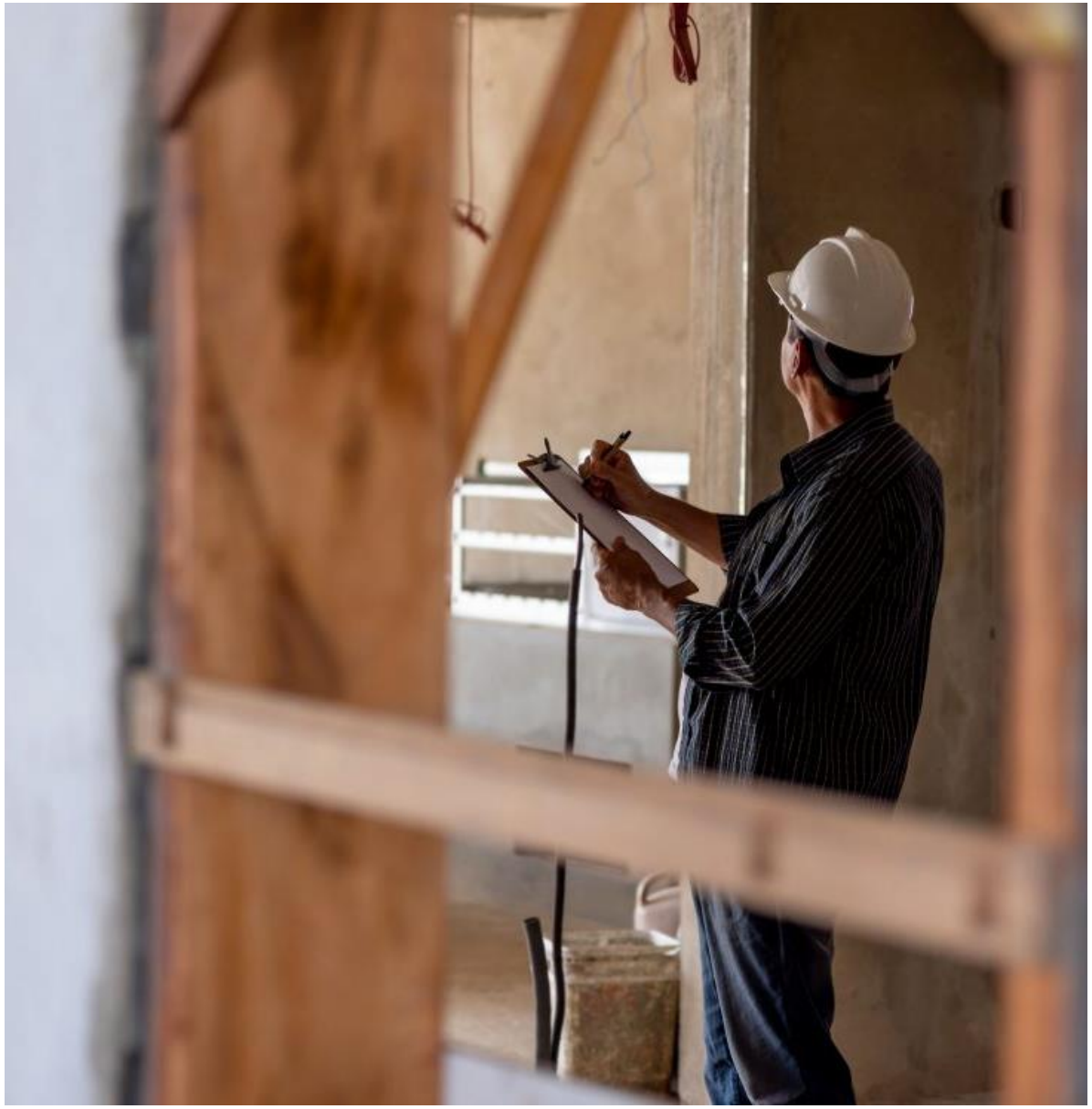

Yıllara Sari İnşaat ve Onarma İşleri-2

- 2023 hesap dönemi sonundan önce başlayan işlerde mali kar veya zarar tutarının tespitinde enflasyon farkları dikkate alınmayacak.
- Bu durumda 178 ve 358 no.lu Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme hesaplarında bekletilen 2023 yılına ait enflasyon düzeltme farkları ticari kazanç hesaplanırken gelir gider hesaplarına yansıtılıp kapatılmalıdır.
- Ticari kardan mali kara geçerken gider ve maliyetler KKEG, gelirler ise indirim olarak gösterilmek suretiyle düzeltme öncesi hükümlere göre kazancın hesaplanması gerekmektedir.
- 2023 hesap dönemi sonuna kadar geçen süreye isabet eden kazanç düzeltme öncesi hükümlere, sonraki dönemlere isabet eden kazanç ise düzeltilmiş değerlere göre tespit edilecek ve bunların toplanması suretiyle oluşan kazanç tutarı beyan edilecektir.
- 2024 ve ilerleyen yıllarda düzeltilmiş gelir ve maliyetler gelir tablosu hesabına devredileceği için gerek 31.12.2023 tarihi öncesi gerekse 2024 yılında elde edilen hakediş ve katlanılan maliyetlerin düzeltilmesi ticari kazancı etkilemez. (740-170-177 Hs ?)
- Düzeltme öncesi kar zarar = Düzeltme sonrası kar zarar

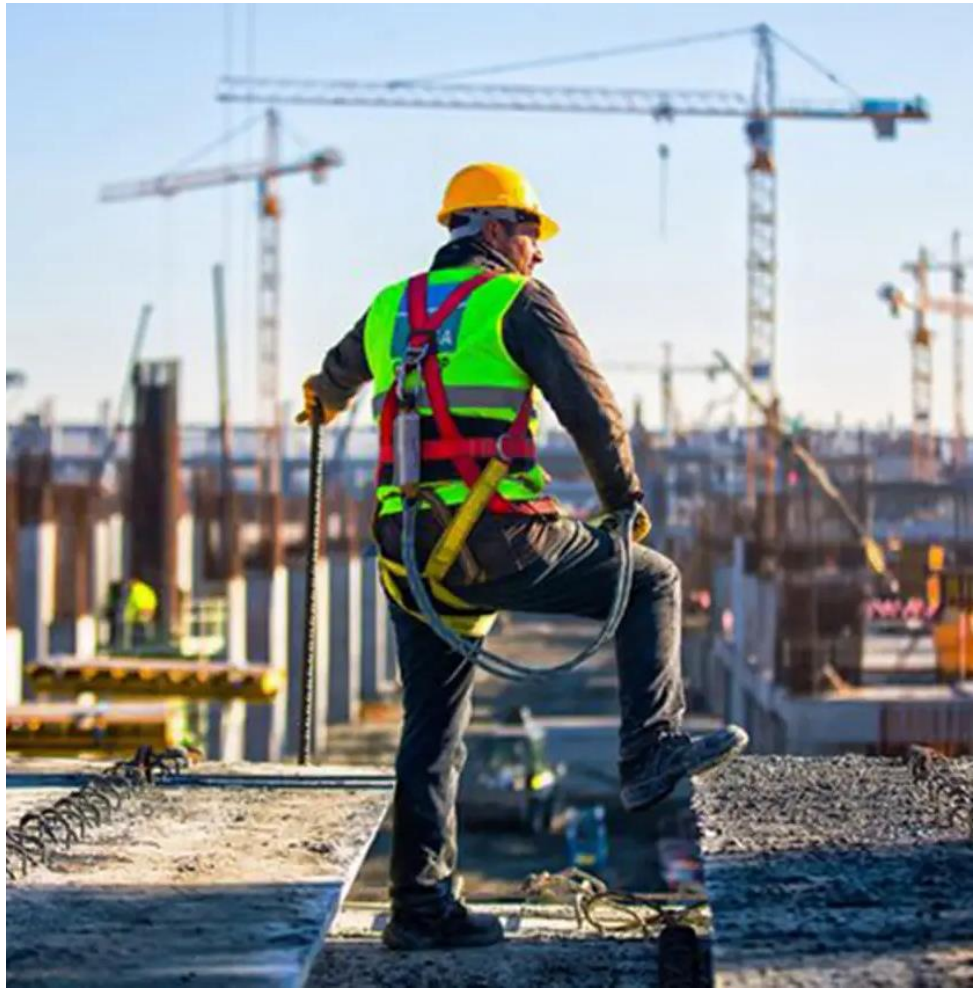

Sabit Kıymetler ve Yapılmakta Olan Yatırımlar

a. Yeniden Değerlemeye Tabi Tutulmayanlar

- Düzeltmede dikkate alınacak tarih – Deftere Kayıt Tarihi
- Düzeltmede dikkate alınacak değer – İktisap Bedeli
- ROFM varsa, düzeltmeye esas tutarın tespitinde düşülür.
- Yapılmakta olan devam eden yatırımlar, geçmiş her ay sonu itibarıyla kesinleşmiş harcama tutarları düzeltme katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutarlar toplanır. (her türlü madde ve malzeme, işçilik ve genel giderler)
- Yapılmakta olan yatırımlar bilanço tarihinden önce aktifleştirildiyse, harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibariyle aktifleştirme tarihine kadar, sonra da aktifleştirilen bedel kül halinde aktifleştirme tarihinden 2023 hesap dönemi sonu tarihine kadar iki aşamada düzeltilecektir. (Yatırımın başlangıç tarihi Ocak 2015, aktifleştirme tarihi Eylül 2018 ise)
- Arsa üzerine bina yapılması halinde, arsanın düzeltmeye esas tarihi ve tutarı ne olacak?

b. Yeniden Değerlemeye Tabi Tutulanlar

- Düzeltmede dikkate alınacak tarih – En son yapılan yeniden değerleme sonrası değerdir. (Mükerrer Madde 298/Ç, Geçici Madde 31 veya 32)
- ROFM hesaplanmaz.
- Yapılmakta olan yatırım hesabı aktifleştiyse, giriş tarihlerine bakılmaz.

Birikmiş Amortismanların Düzeltilmesi

a) 31.12.2023 Uygulaması:

- Birikmiş amortismanlar, ait oldukları kıymetin bilanço tarihindeki değerinde düzeltme sonrasında ortaya çıkan artış oranı dikkate alınarak düzeltilecektir.
- Daha önceki yıllarda ayrılmamış amortisman tutarları ayrılmış gibi kabul edilmeyecek ve enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaktır.
- Bu tutarların enflasyon düzeltmesi sonrasında da gider olarak dikkate alınması mümkün değil.
- Geçmiş yıllarda süresinde ayrılmayan amortismanları ayırıp KKEG olarak kaydetmenin olumlu/olumsuz etkisi yok.
- Amortismana tabi olup faydalı ömür süresini tamamlayan ve amortisman yoluyla değeri tamamen yok edilmiş iktisadi kıymetlerin ve birikmiş amortismanlarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması ihtiyaridir. (iz bedeliyle takip edilenler dahil)
- 2023 hesap dönemi amortisman giderleri enflasyon düzelmesi öncesi değerler üzerinden hesaplanacaktır.

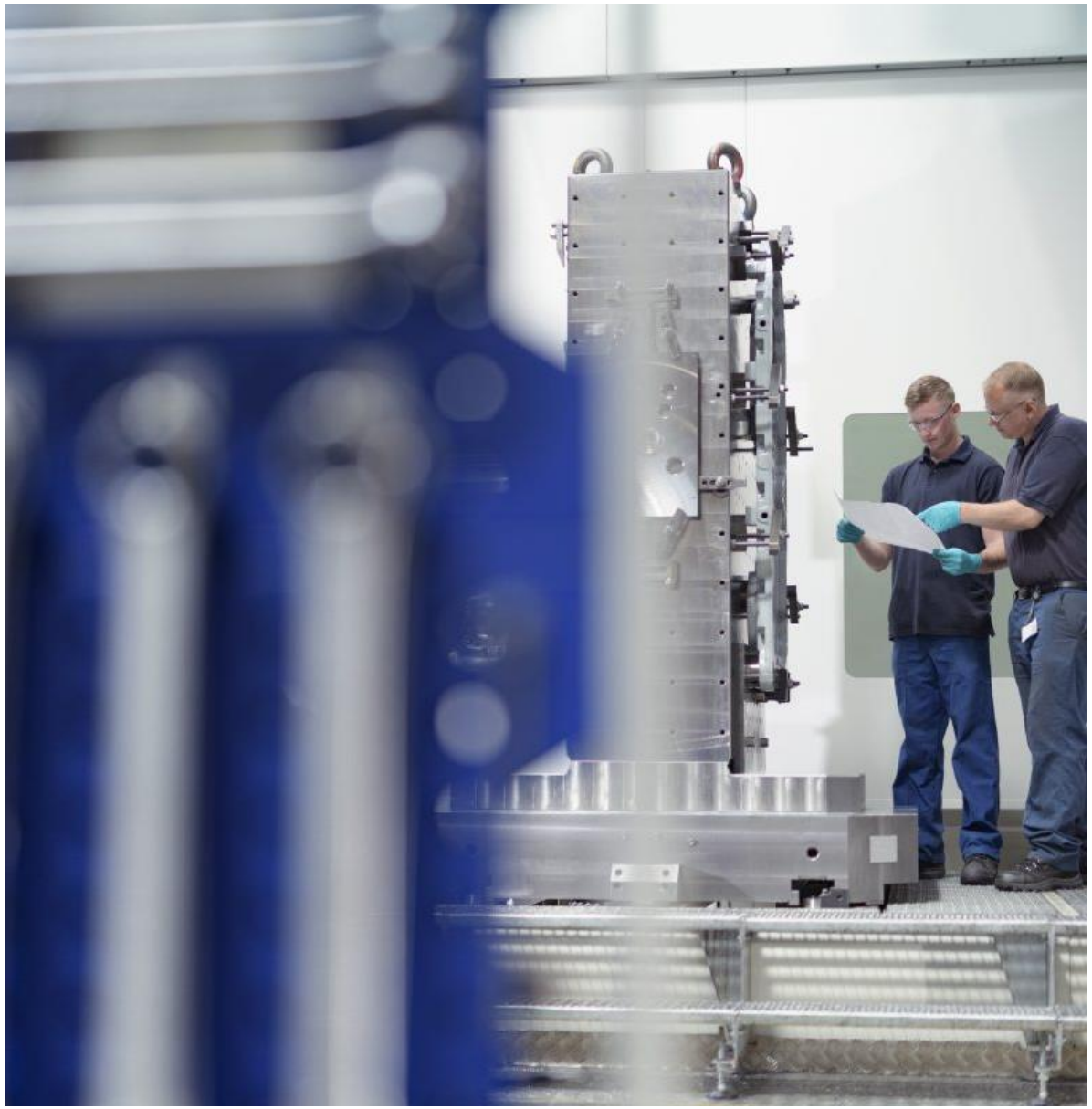

Birikmiş Amortismanların Düzeltilmesi

b) 2024 Uygulaması:

- 31.12.2023 tarihli düzeltilmiş birikmiş amortisman tutarı taşıma katsayısı ile taşınacaktır.
- Amortisman ve itfa payları, düzeltilmiş değerler üzerinden hesaplanacaktır.
- Faydalı ömür süresini tamamlayan iktisadi kıymetlerin ve birikmiş amortismanlarının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması ihtiyaridir. (iz bedeliyle takip edilenler dahil)
- Daha önceki yıllarda ayrılmamış amortismanların ayrılarak gider yazılması mümkün değildir.

Düzeltme Sonrası Bilançoda Yer Alacak Öz Sermaye Kalemleri

Sermaye	Sermaye Düzeltmesi Olumlu ve Olumsuz Farkları	Hisse Senetleri İhraç Primleri
Hisse Senetleri İptal Karları	Yasal Yedekler	Statü Yedekleri (Ana Sözleşme Gereği)
Olağanüstü Yedekler	Geçmiş Yıl Karları/Zararları (Düzeltmeden Kaynaklanan)	Bazı Özel Fonlar 549 Hs. ???

Özkaynak Kalemlerinin Düzeltilmesi

1.A) 500.Ödenmiş Sermaye Hesabının Düzeltmesi

Şirketlerin ana sözleşmelerinde yer alan ve Ticaret Siciline tescil edilmiş bulunan sermaye tutarı yer alır. Öncelikle belirtmek gerekir ki enflasyon düzeltmesi sadece muhasebe açısından yapılan bir değerleme işlemi olup düzeltme nedeniyle ticaret sicilinde kayıtlı sermaye tutarı değiştirilmeyecektir.

Düzeltmeye esas tarih:

Nakdi sermaye için **tahsil tarihi,** ayni sermaye için **mülkiyetin intikal tarih**, kâr yedekleri, geçmiş yıl kârları, dönem net kârı, parasal olmayan fonlar ve öz sermaye enflasyon fark hesaplarından sermaye artışları için **tescil tarihi** itibariyle düzeltmeye tabi tutulacaktır.

ÖZ KAYNAKLAR (5 GRUBU HESAPLARI)
50. ÖDENMİŞ SERMAYE
500. SERMAYE
501. ÖDENMEMİŞ SERMAYE (-)
502- SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMLU FARKLARI
503- SERMAYE DÜZELTMESİ OLUMSUZ FARKLARI (-)
52. SERMAYE YEDEKLERİ
520. HİSSE SENETLERİ İHRAÇ PRİMLERİ
521. HİSSE SENEDİ İPTAL KÂRLARI
522. M.D.V. YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI
523. İŞTİRAKLER YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI
524- MALİYET BEDELİ ARTIŞLARI FONU
525-KAYDA ALINAN EMTİA ÖZEL KARŞILIK HESABI
526-DEMİRBAŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT ÖZEL KARŞILIK HESABI
529. DİĞER SERMAYE YEDEKLERİ
54. KÂR YEDEKLERİ
540. YASAL YEDEKLER
541. STATÜ YEDEKLERİ
542. OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER
548. DİĞER KÂR YEDEKLERİ
549. ÖZEL FONLAR
57. GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI
570. GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI
58 GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI (-)
580. GEÇMİŞ YILLAR ZARARLARI
59 DÖNEM NET KÂRI (ZARARI)
590. DÖNEM NET KÂRI
591. DÖNEM NET ZARARI (-)

1.B) Sermayenin Düzeltmeye Esas Tutarına Ulaşılırken Sermaye Hesabından Sıfırlanacak Fonlar

01.01.2024 tarihinden önce ayrılmış olan ve sermayeye ilave edilen fonlar

- Yurt dışından getirtilerek sermaye olarak konulan yabancı paraların kur farkından oluşan fonlar. (VUK Md.280/A)
- Yeniden Değerleme Değer Artış Fonu(VUK Geçici Md.31,32 ve 298/Ç)
- Maliyet Artış Fonu
- Varlık Barışı Fonları kapsamında konulan NAKİTLER (GVK Geçici Md. 85-90-93, KVK Geçici Md.15, 5811 sk.)
- Parasal Nitelikli Olan Benzer Diğer Fonlar
- Tescilli sermaye tutarı bilançoda kesinlikle değişmeyecek
- Tescilli Sermaye Hesabının **olumlu/olumsuz farkları** 502 Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları Hs. veya 503 Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları Hs. kaydedilir

2.A) Düzeltmeye Tabi Tutulacak Özel Fonlar

Sermayeye ilave edilen ve edilmeyenler

- Sabit Kıymet Yenileme Fonu (VUK Md.328-329)
- Girişim Sermayesi Fonu (VUK Md.325 / A)
- Taşınmazlar ve İştirak Hisseleri ile……..Satış Kazancı İstisnası Fonu (KVK Md.5/1-e)
- Sat-Kirala-Geri Al İşlemlerinden Doğan Kazançlarda İstisna Fonu (KVK Md.5/1-j)
- Kira Sertifikası İhracı Amacıyla Her Türlü Varlık ve Hakların Satışından Doğan Kazançlarda İstisna Fonu (KVK Md.5/1-k)
- Stok Affı Fonları ? (6111-6736-7143-7326-7440 s.k)
- 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Fonları (Ek Md.3, % 2 GSF)
- 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Md.3 kapsamında oluşturulan Fon Hesapları (Ar-Ge ve Tasarım Destekleri, % 2 GSF)
- Varlık Barışı Fonlarından İşletmeye Konulan ALTIN ve TAŞINMAZLAR (GVK Geç.Md. 85-90-93, KVK Geçici Md.15, 5811 s.k.)
- İştirakler Yeniden Değerleme Artış Fonu (sermayeye ilave edilen)
- Sermaye düzeltmesi olumlu ve olumsuz farkları

2.B) Düzeltilmeyecek ve İptal Edilmeyecek Özel Fonlar (AYNEN KALACAK)

- Yurt dışından getirtilerek sermaye olarak konulan yabancı paraların kur farkından oluşan fonlar. (VUK Md.280/A)
- Avrupa Birliği Hibeleri Fonu (GVK Geçici Md.84)
- KV'den İstisna Tutulan Hibeler (5746 s.k. Md.33, Ar-Ge ve Tübitak fonları şeklinde)
- Varlık Barışı Fonlarından İşletmeye Konulan NAKİTLER (GVK Geç.Md. 85-90-93, KVK Geçici Md.15, 5811 s.k.)

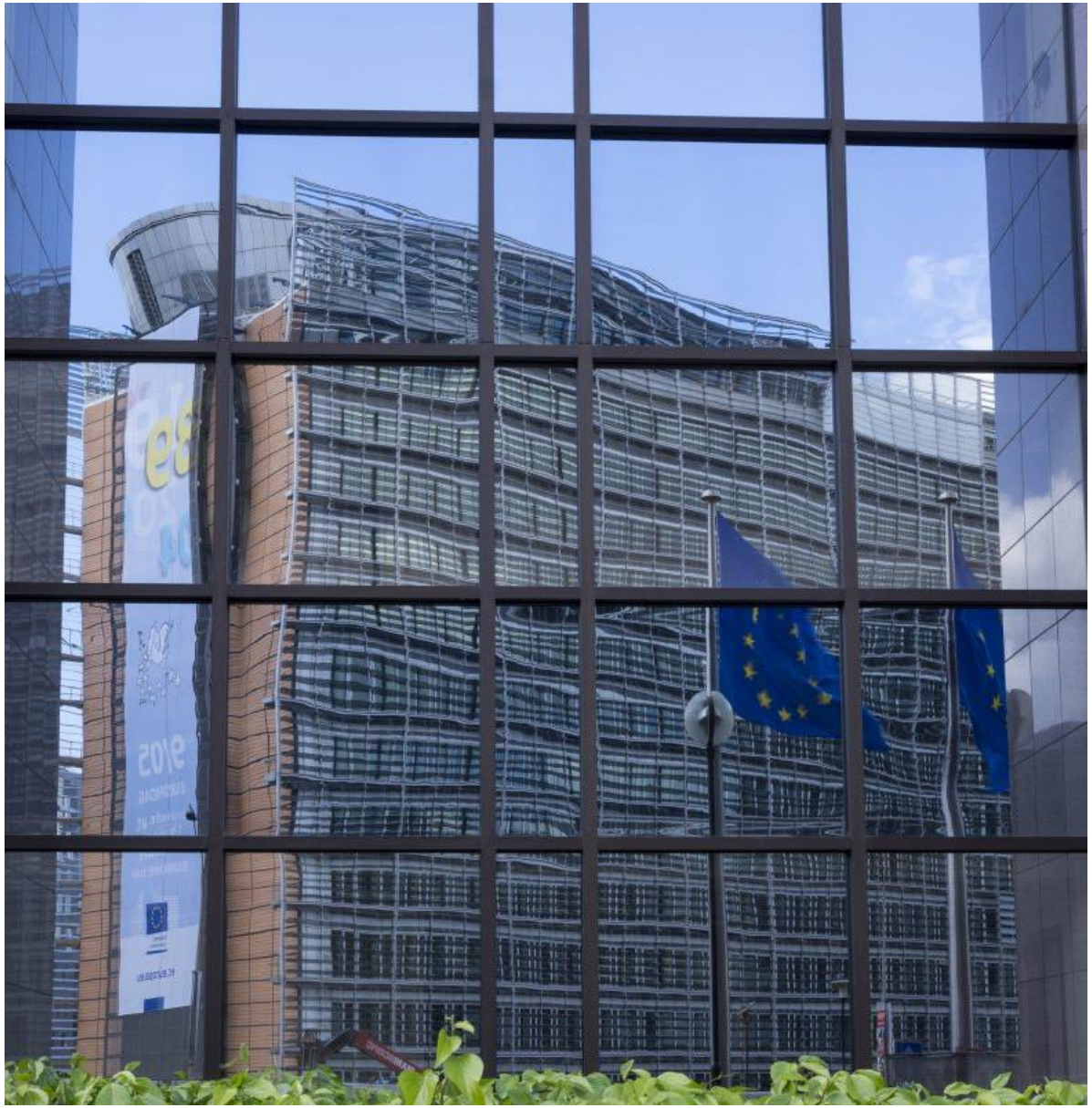

35

2.C) Düzeltilmiş Bilançoda Gösterilmeyecek Özel Fonlar (698 no.lu Hesaba VİRMANLANACAK)

- Yeniden Değerleme Değer Artış Fonu(VUK Geçici Md.31,32 ve 298/Ç)
- İştirakler Yeniden Değerleme Değer Artış Fonu
- Demirbaş, Makine, Teçhizat Fonları için açıklama yok. 526 no.lu fon hesabı 257 no.lu B.Amortisman Hesabı'na kaydedilecek. (7440 sk.Md 6/1)
- Düzeltme Öncesi Geçmiş Yıl Karları
- Düzeltme Öncesi Geçmiş Yıl Zararları
- Dönem Net Kar / Zararı

Geçmiş Yıl Kar ve Zararları

- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun enflasyon düzetmesine tabi tutulmasından kaynaklanan kar/zarar farkı, düzeltilmiş bilançoda Geçmiş Yıllar Karları / Zararları hesabının alt hesabında gösterilecektir ve sonraki dönemlerde enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.
- Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl karı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı ise zarar olarak kabul edilmeyecektir.
- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sonucu oluşan geçmiş yıl zararları, düzeltme işlemi neticesinde oluşan öz sermaye farklarına mahsup edilebilecek
- Kayıtlarda yer alan eski dönemlerden gelen kar veya zararlar da mukayyet değerleri üzerinden enflasyon düzeltme hesabı aracılığı ile Geçmiş Yıllar Karları/Zararları hesabına aktarılacaktır.
- 01.01.2024 tarihinden sonra verilecek tüm beyannamelerde beyan edilen vergi matrahlarının tespitinde, düzeltme öncesi bilançolara dayanan ve önceki yıllara ait indirilemeyen geçmiş yıl mali zararları mukayyet değerleri ile dikkate alınır.

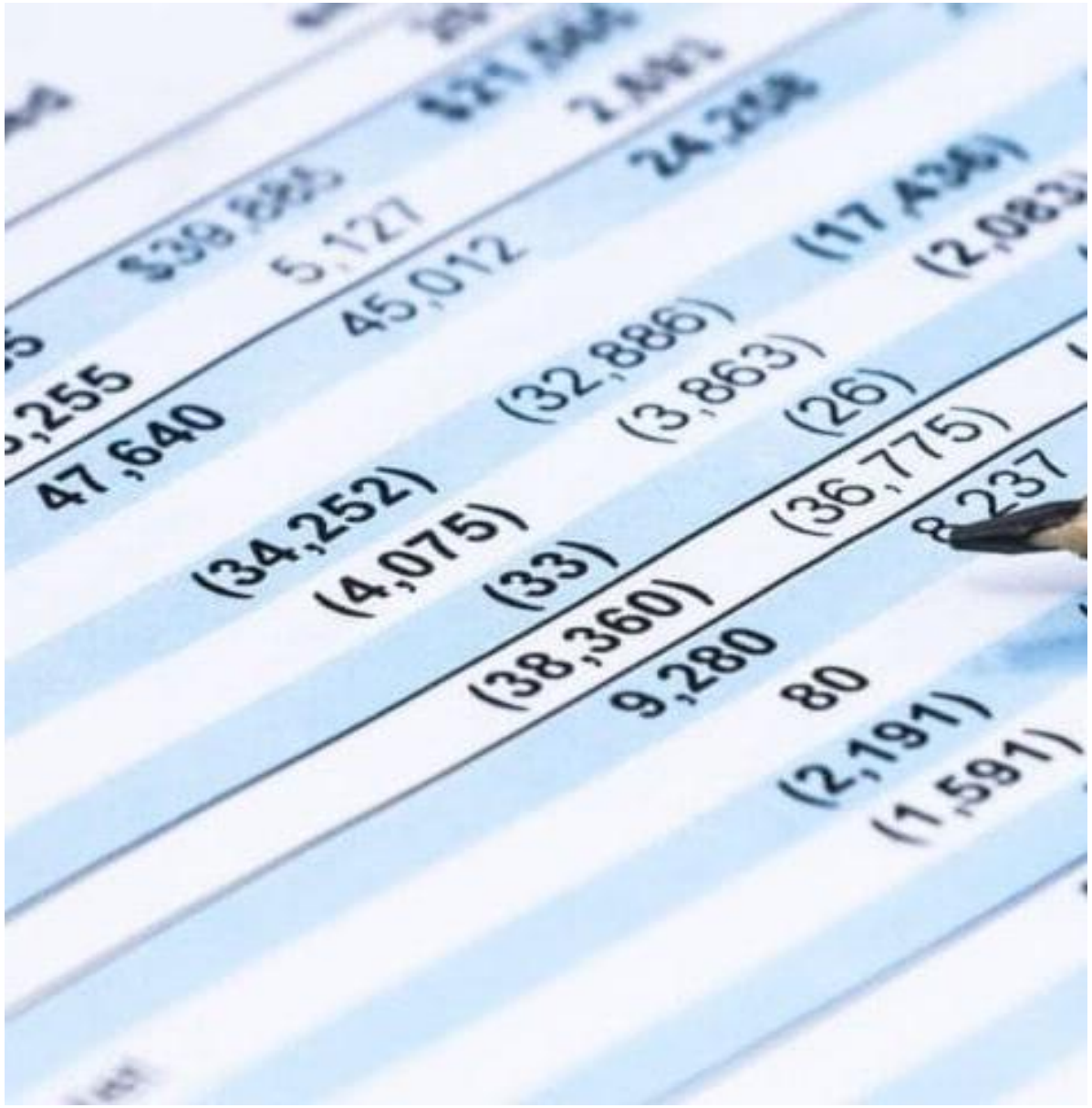

37

Geçmiş Yıl Karlarında Vergilendirme

- Düzeltme öncesi geçmiş yıl ve/veya cari dönem ticari karının, 1/1/2024 tarihinden sonra kar dağıtımına konu edilmesi durumunda, dağıtılan tutar gelir ve kurumlar vergisine tabi tutulmayacak, elde edenlerin hukuki statüsüne göre kar payı stopajına tabi tutulacak ve kar paylarının vergilendirilmesine ilişkin hükümler doğrultusunda vergilendirilecektir.

- Dolayısıyla, 01.01.2024 sonrasında dağıtılacak bir kar olması durumunda 2023 yılı ve önceki dönem karları düzeltme öncesi haliyle 2024'te dağıtılabilecektir.

- Geçmiş dönemlerde veya cari dönemde düzeltme öncesi karın oluştuğu, ancak düzeltme sonrası geçmiş yıl zararı çıkması veya karın azaldığı durumlar için bir açıklama yok ? Hangi Bilançoya göre kar dağıtımı yapılacak ???

- 2023 yılı hesap dönemine ait düzeltme öncesi geçmiş yıl ve/veya cari dönem ticari zararının bulunması ve düzeltme sonrasında geçmiş yıl karı oluşması halinde söz konusu geçmiş yıl karı hesaplarda kaldığı sürece vergiye tabi tutulmayacak.

- Enflasyon düzeltmesi sonucu oluşan 2023 yılı karının herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi durumunda, nakledilen veya çekilen tutar bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin bu dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulacaktır.
  Ayrıca işletmeden çekilen değerler, elde edenin hukuki statüsüne göre kar payı stopajına tabi tutulacak ve kar paylarının vergilendirilmesine ilişkin hükümler doğrultusunda vergilendirilecektir.

- Düzeltme neticesinde geçmiş yıl karının kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilmesi mümkün olup, bu işlem kar dağıtımı sayılmayacaktır.

Devir, Birleşme, Nevi Değişikliği ve Kısmi Bölünme

- 31.12.2023 tarihinden öncesine rastlayan devir (vergisiz birleşme), nev'i değişikliği ile tam ve kısmi bölünme işlemleri nedeniyle işletme aktifinde yer alan iktisadi kıymetlerin düzeltmeye esas tarihi olarak devir tarihi değil söz konusu kıymetlerin devir alınan veya bölünen işletmenin envanterine alındığı tarih dikkate alınır.

- Sermaye Hesabı için bir açıklama yok, eski tarihin dikkate alınması dağıtılacak kar tutarını azaltır?

- Birleşmede ise birleşilen kurumun kayıtlarına intikal ettiği tarih düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır.

  - Kayıtlara giriş tarihi yıl olarak belli ay olarak belli edilemiyorsa – Ocak ayı
  - Kayıtlara giriş tarihi yıl olarak belli edilemiyorsa – İşletmenin hayata geçtiği yılın ilk ayı
  - İşletme 2005 yılından önceki bir tarihte kurulmuş ise – Ocak 2005
  - düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır.

- Devir işlemleri (vergisiz birleşme) sonucu ortaya çıkan Birleşme Primi ve birleşmeden kaynaklanan Şerefiye enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmaz. İstenirse müspet farkın 2023 yılında Enflasyon Düzeltme Hesabı ile kapatılabileceğini düşünüyorum ?

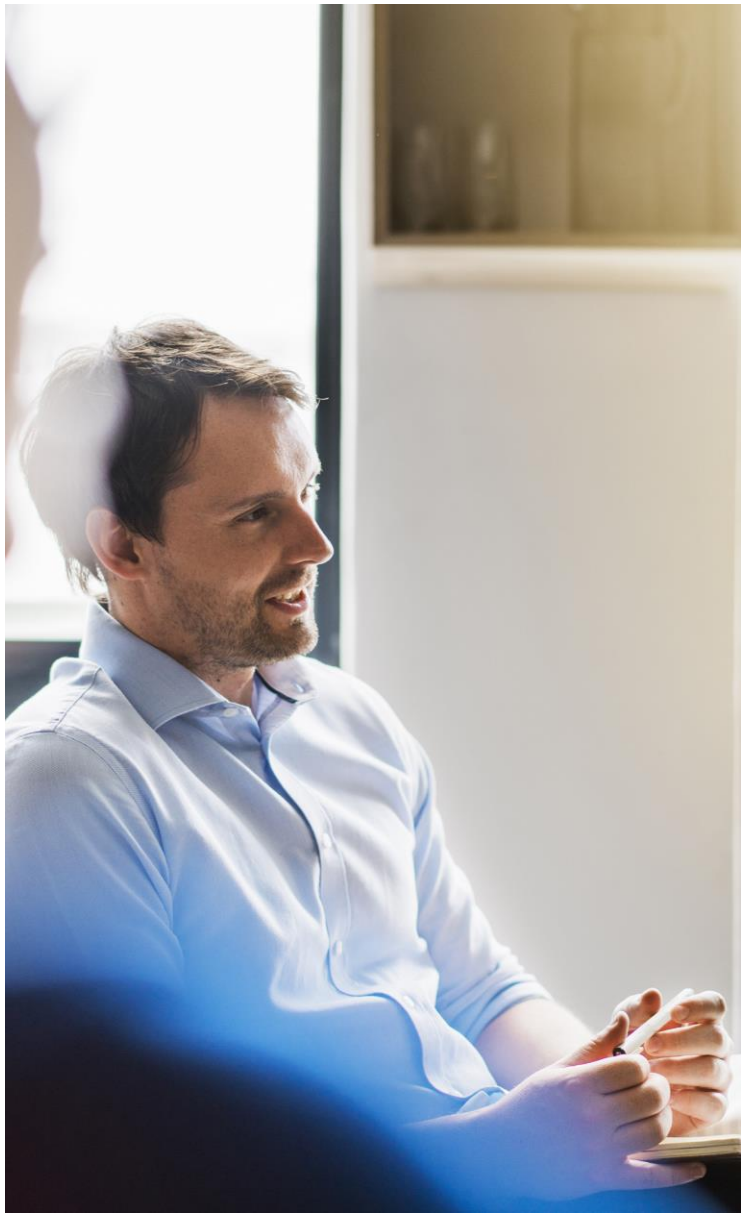

Özel Hesap Dönemine Tabi Olan Mükelleflerde Enflasyon Düzeltmesi

- 2022 ve 2023 yılında biten hesap dönemlerine ilişkin bilançolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutmayacaklar.
- 2024 yılında biten hesap dönemine ilişkin bilançolarını ise enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklardır.
- 2024 ve izleyen dönemlerde enflasyon düzeltme şartlarının gerçekleştiği ilk geçici vergi dönemi ve aynı hesap dönemi içindeki izleyen geçici vergi dönemleri ve hesap dönemi sonunda enflasyon düzeltmesine tabi tutacaklardır.

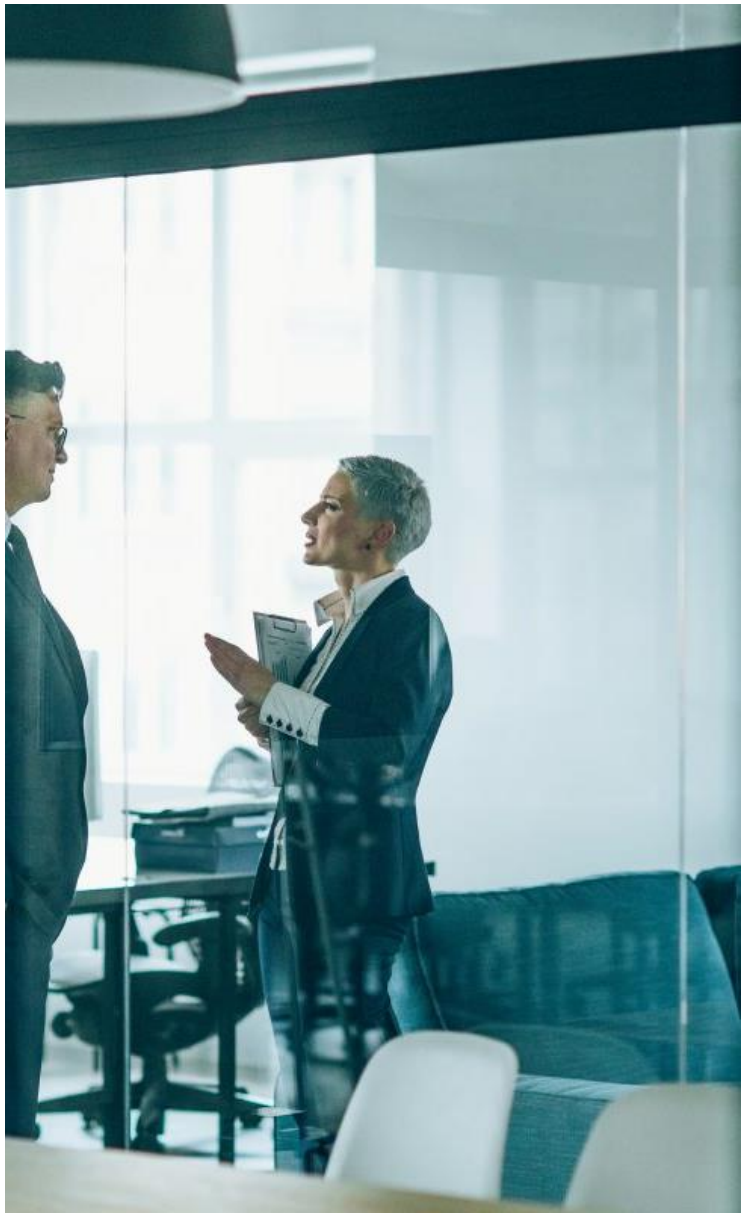

Düzeltmeye Tabi Tutulan Parasal Olmayan Kalemlerin Elden Çıkarılması

- Enflasyon düzeltmesine tabi tutulan parasal olmayan kıymetlerin elden çıkarılması halinde, bunlara ilişkin enflasyon düzeltme farkları maliyet olarak dikkate alınacaktır.

  Ancak, düzeltme işlemine tabi tutulmuş olan 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoda yar alan parasal olmayan kıymetlerden amortismana tabi olmayan kıymetlerin, düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde, düzeltme sonrası değerle, düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zarar, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacaktır.
- VUK Geçici 25 te var, VUK Geçici 33 te yok, Mükerrer 298/A da yok, VUKGT 555/Madde 53 te var ?

- Enflasyon düzeltmesi uygulanmayan bir hesap döneminden sonra enflasyon düzeltme şartlarının yeniden oluşması halinde; enflasyon düzeltmesi yapılan en son dönemden başlamak üzere enflasyon düzeltmesi yapılır. Bu şekilde belirlenen geçmiş yıl kârı vergiye tâbi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.

Pasif Kalemlere Ait Enflasyon Fark Hesabında Yer Alan Değerlerin Çekilişi

Parasal olmayan pasif kalemler arasında yer alan “avans ve depozitolar, hak edişler ve sabit kıymet yenileme fonu gibi hesaplar ” hariç olmak üzere;

Pasif kalemlere ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği taktirde:

Bu işlemlerin yapıldığı dönemin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tabi tutulacaktır.

Ancak öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilebilir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilir; bu işlemler kar dağıtımı sayılmaz.

2023 Yılında Düzenlenecek Bilançolar

1. BİLANÇO

- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço, enflasyon düzeltmesine ilişkin hükümler göz önünde bulundurulmaksızın düzenlenecektir.
- Amortisman giderleri, SMM gibi işlemler enflasyon düzeltmesi öncesi değerler üzerinden hesaplanacaktır.
- 2023 hesap dönemine ait vergi matrahı, düzeltme öncesi mali tablolara göre tespit edilen karlar üzerinden hesaplanacaktır.

2. BİLANÇO

- Her halükarda enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak.(Geçici Madde 33)
- Yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar/zarar ‘’ Geçmiş Yıllar Karları/Zararları ‘’ hesaplarında gösterilecek.
- Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl karı vergiye tabi tutulmayacak, geçmiş yıl zararı ise zarar olarak kabul edilmeyecek.
- Düzeltilmiş geçmiş yıl karı veya zararı bulunurken, kayıtlarda yer alan eski dönemlerden gelen kar veya zararlar, düzeltme esnasında sıfırlanacaktır.
- Dolayısıyla, ilgili yılda beyanname ekinde iki adet bilançonun beyan edilmesi gerekmektedir.
- Düzeltmenin yapıldığı tarih itibarıyla yasal defter kayıtlarına intikal ettirilir.
- 2023 tarihli düzeltilmiş bilanço, 2024 hesap döneminin açılış bilançosu olarak kayıtlara alınacaktır.

Düzeltme Kayıt ve Zamanı

- Düzeltme işlemleri, söz konusu dönemlere ait beyannamelerin verilme tarihine kadar yapılır. (GVM için 31.03.2024, KVM için 30.04.2024)
- Düzeltmenin yapıldığı tarih itibarıyla yasal defterlere kaydedilir.
- 2023 yılına ilişkin yapılan enflasyon düzeltmesine ait kayıtlar 2023 yılı yasal defterlerine,
- 2024 ve izleyen dönemlerde yapılacak enflasyon düzeltmesine ait kayıtlarda ilgili dönem defterlerine kaydedilir.
- Enflasyon düzeltme şartlarının devamına bağlı olarak, 2024 ve müteakip hesap dönemlerinde, geçici vergi dönemleri beyannamelerine **düzeltilmiş bilançolar** da eklenir.

Enflasyon Düzeltme İşleminin Yapılmamasının Müeyyidesi

Enflasyon düzeltmesine ilişkin hükümleri esas itibarıyla değerleme hükümleridir.

Enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükelleflerin düzeltme işlemini yapmamaları, değerleme işleminin usulüne göre yapılmaması hükmünde olup cezai müeyyide de aynı yönde uygulanır.

Enflasyon düzeltmesine ilişkin işlemlere paralel olarak Tekdüzen Hesap Planında yapılan düzenlemelerin yer aldığı 12 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile belirlenen muhasebe usul ve esaslarına uyulmaması durumunda, Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri uyarınca Özel Usulsüzlük Cezası uygulanır. (2024 için 40.000 TL)

2024 Hesap Dönemi ve Sonraki Dönemlerde Enflasyon Düzeltmesi İşlemleri

Şartların oluşmasına bağlı olarak geçici vergi dönemleri dahil 2024 hesap dönemi (kendisine ÖHD tayin edilenlerde 2025 yılında biten hesap dönemi) ve şartların devamına bağlı olarak izleyen dönemlere enflasyon düzeltmesi yapılacaktır. (Mükerrer Md.298/A (5))

2023 hesap dönemi sonuna ait bilançonun düzeltilmesi sonucu oluşan geçmiş yıl karı veya zararı Geçmiş Yıllar Karları/Zararları Hesabının alt hesabında izlenecek ve düzeltme işlemine tabi tutulacaktır.

Öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları, düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup veya sermayeye ilave edilebilecek ve bu işlemler kar dağıtımı sayılmayacaktır.

2024 Yılında Beyanname Üzerinde Yapılacak İşlemler ?

2024 hesap dönemi başından itibaren verilecek yıllık GVB ve KVB ile Geçici Vergi Beyannamelerinde vergi matrahı tespit edilirken 2023 ve önceki hesap dönemlerine ait indirilemeyen geçmiş yıl mali zararları mukayyet değerleri ile dikkate alınacaktır.

2024 ve sonraki hesap dönemlerine ait geçmiş yıl mali zararları, kanunen kabul edilmeyen giderleri ve istisnalar ise enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş tutarları ile dikkate alınır. (dolayısıyla beyanname üzerinde ayrıca bir düzeltme yapılmayacak)

2023 yılı düzeltmesinde amortisman süresi bitmemiş olan kıymetlere ilişkin ROFM'den amortisman ayrılmamış tutar, 2024 ve sonraki hesap dönemlerinde 5 yılda ve eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir. Söz konusu ROFM bilançoda gözükmeyeceği için, bunların mukayyet değerleri ile beyanname üzerinde indirim konusu yapılması gerekmektedir.

Bu iktisadi kıymetlerin 01.01.2024 tarihinden sonra satılması halinde, henüz itfa olunmayan kısım gider olarak dikkate alınacaktır.

Geçici vergi dönemleri ve hesap dönemi sonu itibarıyla oluşan kar yada zarar '' Enflasyon Düzeltme Hesabı '' aracılığıyla '' Dönem Karı veya Zararı Hesabına" devredilecektir.

Özellikli Konular

1. İştirakler / Bağlı Ortaklıklar / Holding Şirketler
2. Düzeltme Sonrası Kar Dağıtımı
3. ROFM Yöntemleri
4. Hisse Senetleri
5. Ar-Ge Destekleme Fonu
6. Amortismana Tabi Olmayan Kıymetlerde Satış Zararı

Özellikli Konular

7. Maddi Olmayan Duran Varlıklar İçin ROFM

8. 2024 Yılında KKEG ve İstisna Kazançların Enflasyon Düzeltmesi

9. Sabit Kıymet Yenileme Fonu Uygulaması

10. Sermaye Azaltımı Uygulaması

11. Verilen / Alınan Depozito ve Teminatlar

12. Stokların Enflasyon Farkları

Özellikli Konular

13. Amortisman Ayrılmayan MDV ve MODV'ların Vergisel Etkisi

14. Arsa Üzerine Bina Yapılması Durumunda Enflasyon Düzeltmesi

Özellikli Konular

1. İştirakler / Bağlı Ortaklıklar / Holding Şirketler

- İştirak alımları borçlanarak yapılmış ise,
- Genellikle bu şirketlerin aktifleri güçlü, özvarlıkları zayıftır,
- Mevcut durum 2023 yılında geçmiş yıllar karları oluşturur ve vergilendirilmez, 2024 yılında ise vergi etkisi çok yüksek olur.
- Öneri; ortaklara borçların sermayeye ilavesi, nakit sermaye artışı, ortaklara hisse satmak…..

2. Düzeltme Sonrası Kar Dağıtımı

- 2023 yılı hesap döneminin düzeltme öncesi geçmiş yıl / cari dönem ticari zararının bulunması ve düzeltme sonrasında geçmiş yıl karı oluşması halinde, söz konusu geçmiş yıl karı vergiye tabi tutulmayacak, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde bu işlemlerin yapıldığı **dönemlerin kazancıyla ile ilişkilendirilmeksizin** bu dönemde vergiye tabi olacaktır. (VUK Sirküler – 17)

- Düzeltme sonucu bulunan geçmiş yıl karının kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilmesi mümkün olup, bu işlem kar dağıtımı sayılmayacaktır.

3. ROFM Yöntemleri

- 2023 yılında ROFM yöntemlerini seçmek ihtiyaridir.
- 2024 yılında 2. Yöntem olan Toplam Finansman Maliyeti yönteminden 3 hesap dönemi boyunca dönülememektedir.
- Finansman giderinin tevsik edilememesi durumunda en uygun tercih 2. yöntemdir.
- Oranın 1 den büyük çıkması durumunda, oran 1 olarak dikkate alınacak ve toplam finansman maliyetinin tamamının reel olmadığı kabul edilecektir. (2023 = 2,88098)
- Dolayısı ile düzeltmeye tabi değerde finansman maliyeti dikkate alınmayacak.

Özellikli Konular

4. Hisse Senetleri

- Hisse senetlerinin borsada işlem gören-görmeyen ayrımına tabi tutulmadan düzeltme işlemine tabi tutulması gerekmektedir.
- 111-Özel sektörce çıkarılan tahvil, senet ve bonolar
- 112-Kamu kesimince çıkarılan tahvil, senet ve bonolar
- 7 ve 8 nolu dipnot uyarınca, VUK Md.279 kapsamında alış bedeli ile değerlenmeleri halinde, değerlendikleri tarihten itibaren « parasal olmayan kıymet» olarak addolunur

5. Ar-Ge Harcamaları ve Destekleme Fonu

- Özel fonlardan hangilerinin bilançoda düzeltilmiş değerleri ile ifade edeceği belirtilmiş olup Ar-Ge faaliyetleri kapsamında sağlanan hibeler bu kapsamda değerlendirilememektedir.
- Bu tutarlar bilançoda düzeltilmemiş değerleriyle gösterilmeye devam edecektir.
- Aktifleştirilen Ar-Ge harcamaları enflasyon düzeltmesine tabi tutulurken, her bir aya ilişkin harcamanın, gerçekleştiği ay sonu dikkate alınarak düzeltme işlemi yapılacak (750-263-260 Hs.)

- Harcamanın gerçekleştiği ay sonu itibarıyla aktifleştirme tarihinde kadar, sonra da aktifleştirilen bedel kül halinde aktifleştirme tarihinden 2023 hesap dönemi sonuna kadar iki aşamada düzeltilecektir.

6. Amortismana Tabi Olmayan Kıymetlerde Satış Zararı

- **Amortismana tabi olmayan kıymetlerin** düzeltilmiş değerlerinin altında bir bedelle satılması halinde, düzeltme sonrası değerle, düzeltme öncesi değer arasındaki farka isabet eden zararın, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınmayacağı belirtilmiştir.
- VUK Geçici 25 te var, VUK Geçici 33 te yok, Mükerrer 298/A da yok, VUKGT 555/Madde 53 te var ?
  - Stoklar, - Arsa ve Araziler
  - İştirakler
  - Hisse Senetleri
- Satış bedelinin düzeltme öncesi değerin üstünde ancak düzeltilmiş değerin altında olması halinde ise satış bedeli ile düzeltilmiş değer arasındaki tutar dikkate alınır.

Özellikli Konular

7. Maddi Olmayan Duran Varlıklar için ROFM

- Maddi Olmayan Duran Varlıklar, ROFM hesaplanacaklar içinde sayılmamıştır.
- Finansal kiralama ile alınan kıymetler içerik olarak Maddi Duran Varlık sınıfındadır.
- Tebliğde sayılmadığı için MODV için ROFM hesaplanmamalıdır ?
- Finansal kiralama kapsamında alınan ve esasen Maddi Duran Varlık olan iktisadi kıymetler için ROFM hesaplanabilir?

8. 2024 yılında KKEG ve İstisna Kazançların Enflasyon Düzeltmesi

- Parasal olmayan kıymetlerden kaynaklanan KKEG'in durumu;
- - Binek Otolar
- - Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı

- Parasal kıymetlerden kaynaklanan KKEG durumu;
- - Dönemsellik nedeniyle yapılan KKEG
- - Matrah artışları nedeniyle KKEG
- - Özel İletişim Vergileri
- - İndirim konusu yapılamayan KDV
- - Bağış ve yardımlar
- - Kıdem Tazminatı Karşılığı
- - İzin Karşılığı
- ----------

9. Sabit Kıymet Yenileme Fonu hesabında yer alan tutarların endekslenmesinin vergisel etkisi.

- 31.12.2023'te bu fon hesabı enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak,
- 2023 yılı düzeltmesi, dönem vergi matrahını etkilemez,
- 2024 yılı ve sonraki düzeltmeler, dönem vergi matrahını etkiler,
- 2023 yılı düzeltmesi vergi matrahında gider etkisi yaratmadığından, kapatıldığı dönemde KVB üzerinde indirim yapılması gerekir,
- Tebliğde açıklama yok ?
- Artan yenileme fonu tutarından yeni alınan sabit kıymetlere ait amortismanların mahsup edilebilir olduğunu düşünüyorum?

Özellikli Konular

10. Sermaye Azaltımlarında daha önce sermaye'ye eklenen hangi artış kalemi dikkate alınacak?

- Sermaye azaltım işlemlerinde KVK Madde 32/B göz önünde bulundurulmalı
- Öz varlık tutarı değişmemekle birlikte,
- FİFO yapılırsa sermaye tutarı AZALIR, dağıtılabilir kar ARTAR,
- LİFO yapılırsa sermaye tutarı ARTAR, dağıtılabilir kar AZALIR,
- Taslak VUK sirkülerinde tercih mükellefe bırakılmış,
- Her iki yöntemin etkileri incelenip karar verilmeli,

11. Verilen / Alınan Depozito ve Teminatlar

•TL cinsinden verilen / alınan güvence bedeli herhangi bir güncellemeye tabi tutulmadan aynen iade alınacaksa / verilecekse parasal bir kalemdir, düzeltmeye tabi tutulmaz.

•Herhangi başka bir ölçüyle, örneğin TÜFE ile endekslenerek alınacaksa/verilecekse, parasal olmayan kalem sayılır ve düzeltmeye tabi tutulması gerekir.

•Uygulamada genel yaklaşım bu hesaplara düzeltme yapılmaması yönünde

12. Stoklarda enflasyon farkları stokların üzerine dağıtılamaması durumunda enflasyon farkları nasıl giderleştirilebilir?

- Stok devir hızına bakılarak torba hesapta yer alan tutar 620-621 no.lu hesaplara aktarılabilir.
- Bilanço dönemi itibarıyla stokta yer alan tutarların ne kadarlık kısmı dönem başından ne kadarlık kısmı dönem içi alışlardan kaynaklandığı tespit edilip, dönem başından gelen stoklara ilişkin enflasyon farkları stok hesaplarında bırakılıp kalan tutar maliyetlere alınabilir. (orantı yöntemi)

Özellikli Konular

13. Amortisman ayrılmayan MDV ve MODV'ların vergi etkisi

- Amortismana tabi olduğu halde üzerinden amortisman ayrılmayan MDV ve MODV'ların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması halinde şirketlerde ek vergi yükü oluşacaktır.
- Zira sadece aktif varlık değerlenip enflasyon artışı kayıtlara gelir olarak alınacak.
- Ancak bu artışı azaltacak şekilde birikmiş amortismanlardan bir enflasyon farkı gider olarak oluşmayacaktır.
- Öneri, 2023 yılı sonunda ayrılmamış amortismanların ayrılarak KKEG olarak kayıtlara alınması, bu şekilde vergi etkisi miniminize edilir veya tamamen ortadan kaldırılır.

14. Arsa üzerine bina yapılması

- Arsa üzerine bina yapılırsa, düzeltmeye esas tarih olarak arsanın aktife girdiği tarihten itibaren mi dikkate almak gerekir yoksa bina hesabına aktarıldığı tarihi mi dikkate almak gerekir?
- VUK Geçici Madde 31 ve 32 de bina maliyetine dahil olan arsanın deftere kayıt tarihinden itibaren ayrı değerleneceği, bina inşaat harcamalarının ayrı değerleneceği belirtilmişti,
- Bu konuda tebliğde açıklama yok?

Enflasyon Düzeltmesinin Vergisel Etkileri

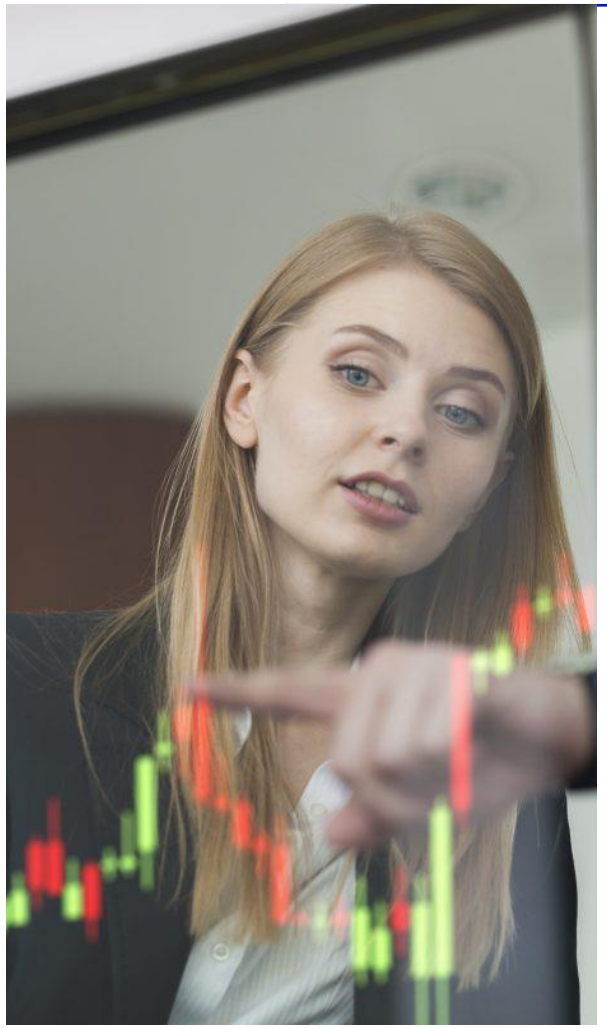

Mali tablolar güncel hale getirilerek, paydaşlara yanlış bilgi verilmesi önlenir.

Vergi adaleti sağlanır. Mevcut durumda borcu olan şirketler, borçlanma faizlerini gider yazarak enflasyondan karlı çıkıyor. Özkaynak ile finanse edenler ise fiktif karlar üzerinden vergi ödeyerek zararlı çıkıyor. Dolayısıyla vergi adaleti zedeleniyor.

Parasal olmayan kıymetlerin kayıtlara giriş tarihi, parasal olmayan aktiflerin parasal olmayan pasif kalemlere oranı, yeniden değerleme uygulamasından yararlanma durumuna göre vergisel etki az yada çok olacaktır.

Bilançoların varlık ve kıymetlerine bağlı olarak; enflasyon düzeltmesi firmalara ilave vergi yükü de getirebilir, vergisel açıdan avantaj da getirebilir.

2023 tarihli düzeltme işlemleri 2023 yılı karını ve vergi matrahını etkilemez. Ancak 2024 yılı karını ve vergi matrahını doğrudan etkileyecektir. (lehte veya aleyhte)

Geçmiş yıl karlarının sermayeye ilavesinin vergisel açıdan herhangi bir avantajı yoktur, ancak ortaklar cari hesabının şirket sermayesine ilave edilmesinin olumlu sonuçları olacaktır.

Sermayesi zayıf olanlarda, 2024 yılında vergi etkisi yaratacak. Özkaynakları zayıf olan ve borçları yüksek olan şirketler enflasyon vergisi ödeyecek (öz kaynak güçlü olmalı)

Enflasyon Düzeltmesinin Vergisel Etkileri

Enflasyon düzeltmesine tabi tutulan değerlerin elden çıkarılmaması halinde;

2024 yılındaki aktif kıymetlerin düzeltme farkları pasif kalemlerin düzeltme farklarından yüksekse gelir yönlü etkisi olacaktır. (POA > POP)

2024 yılındaki pasif kıymetlerin düzeltme farkları aktif kalemlerin düzeltme farklarından yüksekse gider yönlü etkisi olacaktır. (POA < POP)

Özsermaye kalemlerine ait enflasyon düzeltme farkları işletmeden çekilmesi durumunda vergilendirilir.

Örtülü Sermaye üst sınırının yükselmesi muhtemeldir.

Finansman Gider Kısıtlaması'nın aşım oranı muhtemelen artacaktır.

Düzeltme işleminden sonra bazı varlıklar bariz bir değer kaybına uğramışsa değer düşüklüğü karşılığı ayrılmalıdır. (Hurdalar, modası geçmiş ürünler gibi…)

Enflasyon Muhasebesi, yüksek bilgi ve donanım gerektiren bir muhasebe tekniğidir.

Hazırlık Sürecinde Yapılması Gerekenler

- Eğitim - Hazırlık dönemi, - Kadronun kurulması ve kaynakların gözden geçirilmesi, - Güvenilir Veri Setinin hazırlanması, - Teknoloji ve yazılım seçimi, - Ek bütçe oluşturulması ve sözleşmeye bağlanması, - İşlemlerin yapılma zamanını belirlemek, - Bilanço analizi , - Vergisel etki analizi (olumlu – olumsuz) - Olası risklerin analizi, - İşletme yönetimine rapor sunulması, - İşlemlerin kontrolü, - Öz varlık zayıf ise tedbirler alınmalı, - Sermaye artışı, zorunlu olmayan karşılıkların kapatılması gibi…	**Sabit Kıymetler İçin Yol Haritası** - Sabit kıymet listesi temin edilir, - Deftere kayıt tarihleri tespit edilir, - Amortisman hesaplaması kontrol edilir, - Daha önceki yıllarda ayrılmamış amortisman tutarları ayrılmış gibi kabul edilmeyecek ve enflasyon düzeltmesinde dikkate alınmayacaktır, - Yeniden değerleme yapıldıysa kontrol edilir, hangi tarihte yapıldığı tespit edilir, - Yeniden değerleme yapılmadıysa ve maliyete intikal etmiş finansman gideri varsa ROFM tespit edilir, - Devir, nev'i değişikliği ve kısmi bölünme yoluyla aktife giren sabit kıymetler önceki şirketlerde aktife giriş tarihleri tespit edilir,	**Stoklar İçin Yol Haritası** - Envanter raporunun temin edilmesi, - 31.12.2023 tarihli stokların deftere giriş tarihlerinin belirlenmesi, - Stok maliyetlerinde finansman gideri olup olmadığı kontrol edilir, - Finansman gideri var ise, ROFM için karar verilir. (zorunlu-ihtiyari) - Yöntem seçimi yapılır. - Gerçek yöntem seçilirse – deftere kayıt tarihi tespit edilir, ROFM düşülür,	**Özkaynaklar İçin Yol Haritası** - Özsermaye kalemlerinin kontrolü, - Sermayeyi oluşturan unsurların tespiti,(nakit, ayni, geçmiş yıl karı, fonlar..) - Nakden ödenen kısım için tarih ve tutarları tespit edilir - Ödeme dekontları, ST Raporları, TS Gazeteleri, - Düzeltmeye tabi unsurların tarihleri tespit edilir, - Düzeltmeye tabi olmayan unsurlar kapsam dışı bırakılır,

Örnek Uygulamalar

Enflasyon Düzeltmesi Muhasebe Hesapları

Stoklar

Toplulaştırılmış Yöntemler

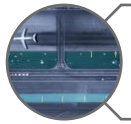

Maddi Duran Varlıklar

Mali Duran Varlıklar

Reel Olmayan Finansman Maliyeti

Öz Sermaye Hesapları

Enflasyon Düzeltmesi Muhasebe Hesapları

Enflasyon Fark Hesapları:

Parasal olmayan kıymetlerin düzeltme işlemi sonrası değeri ile düzeltme öncesi değeri arasındaki farkların kaydedildiği hesaplardır.

Örneğin:
170.xx.xxx –Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Enflasyon Fark Hesabı
254.xx.xxx –Taşıtlar Enflasyon Fark Hesabı
255.xx.xxx –Demirbaşlar Enflasyon Fark Hesabı
257.xx.xxx –Birikmiş Amortismanlar Enflasyon Fark Hesabı
350.xx.xxx –Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri Enflasyon Fark Hesabı
380.xx.xxx –Gelecek Yıllara Ait Gelirler Enflasyon Fark Hesabı
502 –Sermaye Düzeltmesi **Olumlu** Farkları
503 –Sermaye Düzeltmesi **Olumsuz** Farkları (-)
540.xx.xxx –Yasal Yedekler Enflasyon Fark Hesabı
570.xx.xxx –Geçmiş Yıl Karları Enflasyon Fark Hesabı
580.xx.xxx –Geçmiş Yıl Zararları Enflasyon Fark Hesabı

Enflasyon Düzeltme Hesapları

BORÇ	698 – ENFLASYON DÜZELTME HESABI	ALACAK
Parasal Olmayan **Kaynak** Kalemlerinde Enflasyon Düzeltmesi Sonucu Ortaya Çıkan Artışlar		Parasal Olmayan **Varlık** Kalemlerinde Enflasyon Düzeltmesi Sonucu Ortaya Çıkan Artışlar
BAKİYE TÜRÜ	**31.12.2023 Düzeltmesi**	**2024 ve Sonrası Düzeltme**
Borç Bakiye Vermesi Halinde	580 – Geçmiş Yıl Zararları	658- Enflasyon Düzeltmesi Zararları
Alacak Bakiye Vermesi Halinde	570 – Geçmiş Yıl Karları	648- Enflasyon Düzeltmesi Karları

Enflasyon Düzeltme Hesapları

BORÇ	697 – YILLARA YAYGIN İNŞAAT ENFLASYON DÜZELTME HESABI	ALACAK
Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım İşlerine Ait **Hakedişlere** İlişkin Enflasyon Düzeltmesi Artışları		Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım İşlerine Ait **Maliyetlere** İlişkin Enflasyon Düzeltmesi Artışları

BAKİYE TÜRÜ	Devredilecek Hesap
Borç Bakiye vermesi halinde	178- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı
Alacak Bakiye vermesi Halinde	358- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı

178- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı	358- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı
- Alt hesaplarda Proje Bazlı olarak takip edilmelidir. - Projenin Geçici Kabulü yapıldığı dönemde; 658-Enflasyon Düzeltmesi Zararları Hesabına (31.12.2023 tarihli enflasyon düzeltmesi ile oluşan tutar varsa 580-Geçmiş Yıl Zararları Hesabına virmanlanır)	- Alt hesaplarda Proje Bazlı olarak takip edilmelidir. - Projenin Geçici Kabulü yapıldığı dönemde; 648-Enflasyon Düzeltmesi Karları Hesabına (31.12.2023 tarihli enflasyon düzeltmesi ile oluşan tutar varsa 570-Geçmiş Yıl Karları Hesabına virmanlanır)

DEĞERLİ KATILIMCILARIMIZ,
BİZİ SABIRLA DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ.

İletişim

Mazars Denge

Hürriyet Mah. Dr. Cemil Bengü Cad.
Hak İş Merkezi No:2 K.1-2
34403 Çağlayan / İstanbul – Türkiye

T: +90 (212) 296 51 00
Faks: +90 (212) 296 51 99

1977'de iki ortak tarafından bir muhasebe şirketi olarak kurulan Denge, 1999'da Mazars ile birleşti. Mazars Denge, İstanbul, Ankara, Bursa, İzmir, Denizli ve Gaziantep ofislerindeki 350'yi aşkın çalışanıyla yaklaşık 1500 şirketlik bir portföye hizmet sunuyor.

www.mazars.com.tr

Bizi takip edin:

LinkedIn:
www.linkedin.com/company/MazarsinTurkiye

Twitter:
www.twitter.com/MazarsinTurkiye

Facebook:
www.facebook.com/MazarsinTurkey

Instagram:
www.instagram.com/MazarsinTurkey